

RINGEBU FJELLSTYRE

ÅRSMELDING 2008

Ringebu fjellstyre
Hanstadgt. 2
2630 Ringebu
www.fjellstyrene.no/ringebu
e-post: ringebu@fjellstyrene.no
www.inatur.no

1. INNLEDNING	3
2. FJELLSTYRET	3
2.1. ADMINISTRASJON OG DRIFT	3
2.2. MØTER/BEFARINGER/REPRESENTASJONER	4
3. INFORMASJON	5
4. RETTIGHETSFORVALTNING	6
5. AREALFORVALTNING/GRUNNDISPONERING	6
6. BEITEBRUK	6
7. SETRER/TILLEGGSSJORD	7
8. VEGER/STIER/BRUER	7
8.1. VEGER	7
8.2. STIER/RÅK	7
8.3. BRUER	7
9. HYTTTER/BUER/BYGNINGER	8
10. NAUST/BÅTER	9
10.1. UMLEIE AV BÅTER	10
11. FISK	10
11.1. DRIFT AV KLEKKERIET	10
11.2. DRIFT AV SETTEFISKDAM	10
11.3. UTSETTING AV FISK	10
11.4. ØVRIGE KULTIVERINGSTILTAK	11
11.5. FANGST AV STAMFISK	11
11.6. SALG AV FISKEKORT	12
11.7. PRØVEFISKE	14
12. SMÅVILT	14
12.1. DATA FRA ÅRETS FANGSTRAPPORTER	14
12.2. PRODUKSJON	16
12.3. SALG AV JAKTKORT	18
12.4. TRENINGSFELT	18
12.5. JAKTPRØVER	19
13. VILLREIN	19
13.1. KVOTE/SØKNAD/TREKKING/FORDELING AV KORT	19
13.2. RESULTATER FRA JAKTA	20
13.3. OPPSYNSVIRKSOMHET UNDER JAKTA	22
13.4. FOTRÅTE	23
13.5. JAKT PÅ JERV	23
14. ELG	23
14.1. RESULTATER FRA JAKTA	23
15. BEVER	25
16. ROVVILT	25
16.1. SPEIELLE REGISTRERINGER I 2008	25
17. OPPSYNS- OG TILSYNSVIRKSOMHET	26
18. ØKONOMI/REGNSKAP/REVISJON	27
18.1. MELVIN KARLSTADS MINNEGAVE	27
18.2. REGNSKAP	27

Vedlegg: Fjellstyrets regnskap og revisjonsberetning for 2008.

1. INNLEDNING

Ringebu fjellstyre forvalter de tre statsallmenningene i Ringebu, på til sammen 560.000 da. Disse er Ringebu Østfjell statsallmenning på 355.000 da, Imsdalen statsallmenning på 110.000 da og Hirkjølen statsallmenning på 95.000 da. Den sørlige delen av Rondane nasjonalpark strekker seg inn i Ringebu Østfjell statsallmenning. I tillegg ligger det fire naturreservater i allmenningene:

Helakmyrene NR - opprettet i 1985
Åsdalstjørna NR - opprettet i 1990
Imsdalen NR - opprettet i 2005
Skardseterlia NR - opprettet i 2005

Årsmeldingen er bygd opp etter samme mal som de tidligere år. Den gir et sammendrag av aktivitetene i fjellstyret gjennom det siste året, samt aktuell informasjon til fjellstyrets samarbeidspartnere, og brukerne av statsallmenningene i Ringebu. Årsmeldingen inneholder i tillegg systematiske registreringer og opplysninger som vil være nyttig for fjellstyret for senere år.

2. FJELLSTYRET

Fjellstyret er sammensatt av 5 representanter fra Ringebu og 2 fra Stor-Elvdal, og har følgende medlemmer og varamedlemmer i 2008:

Medlemmer

Erik S. Winther (leder)
Arne Fossmo (nestleder)
Mette Jorunn Haverstad
Rolf Bråstad
Turi Elise Kaus
Østen Østensen (Stor-Elvdal)
Hans Haakon Westlund (Stor-Elvdal)

Personlige varamedlemmer

Stein Frode Ånsløkken
Kåre Olav Solbakken
Eva Bystadhaugen
Ola Nordrum
Håkon Bakkom
Ingvald Landet
Thore Lie

2.1. Administrasjon og drift

Fjellstyret har fast ansatte i sekretær-/oppsynsfunksjoner. Mye av tida går med til administrasjons- og sekretær oppgaver for daglig leder/faste fjelloppsyn. Oppsummering av samlet arbeidstid for hele året viser at det av de to ansatte som utgjør administrasjonen, er blitt utført 2 165 timeverk til administrasjons-, sekretær-, kontor- og regnskapsarbeid. Av total arbeidstid utgjør dette 59 % både for daglig leder og kontorsekretær. I tillegg til dette utgjør oppsynsoppgavene (informasjon, kontroll, tilsyn) for tre ansatte 1 631 timeverk, og skjøtsel/ikke inntektsbringende utarbeid 594 timeverk.

Det har vært 0 dager sykefravær.

Ansatte:

Rannveig Helgesen:	Daglig leder/fjellstyresekretær/fjellopsyn I (permisjon i perioden 01.07.07 - 08.04.09).
Erik Hagen:	Kontorsekretær/fjellopsyn II (daglig leder i perioden 01.07.07 - 07.04.09).
Tommy Sønsterud:	Kontorsekretær/fjellopsyn II i perioden (vikar i perioden 01.07.07 - 07.04.09).
Lauritz Dalbakk:	Jakt- og fiskeoppsyn 1. juni - 30. oktober.

2.2. Møter/befaringer/representasjoner

Fjellstyremøter:

Det har i løpet av året vært avholdt 9 ordinære styremøter. Det er behandlet i alt 53 saker, og i tillegg gjennomgått i alt 203 referatsaker.

Befaringer:

Dato	Sted	Anledning	Deltakere*
25.6	Imsdalen	Plassering av gapahuker.	Fjellstyret
18.8.	Allmenningsveien Saubuveien	Plassering av samlester, gjerding.	Fjellstyret, Brekkom Fellesdrift, Fåvang gjeterlag
15.9	Goppollen	Festeforhold Krekke seter. Inngjerding av utmark for beite.	ESW, EHA, Bjørn Krekke, Statskog,

Møter/kurs:

Dato	Sted	Anledning	Deltakere*
24.1.	Fåvang	Forvaltningsplan Rondane NP	ESW, EHA, TSØ, RBR
30.-31.1.	Oppdal	Årsmøte Fjellopsynsgruppa	EHA, TSØ
18.2.	Jønnhalt	Årsmøte Kjørnås Utmarksl.	EHA
27.-28.2.	Øyer	Kurs for nye fjellstyrer	Fjellstyret/administrasj.
29.2.	Tretten	SNO - tjenestekjøp jerv	EHA, TSØ
6.3.	Otta	Møte Fjellstyrene i Rondane, FiR	ESW, EHA
6.3.	Otta	Fellesjakt rein - Øyer fjellstyre	ESW, EHA
2.-3.4.	Fefor	Årsmøte Fjellstyrene i Oppland	TEK, RBR, MJH, TSØ
15.4.	Venabu fjellhotell	Fellesjakt rein - Ringeby Natur	ESW, EHA
16.4.	Venabu fjellhotell	Årsmøte Villreinutvalget	EHA, TSØ
21.4.	Torpa	Årsmøte FOSA	EHA
2.-3.5	Ringeby	Ringebufestivalen	ESW, EHA, TSØ
13.-14.5	Hjerkinn	Kurs - strukturtelling rein	EHA, TSØ

Dato	Sted	Anledning	Deltakere*
7.6.	Fåvang	Fåvangdågå	EHA, TSØ
10.-11.6	Hjerkinn	Kurs - rovfuglregistrering	TSØ
12.-13.6.	Molde	Landsmøte NFS	ESW, TEK, RBR
20.6.	Fåvang	Årsmøte Imsdalsvegen	EHA
21.6.	Ringeby	Ringebudagene	EHA
24.7.	Koppang	Møte villreinutvalget - jegeravtale	EHA
13.8.	Otta	Møte FiR	EHA
28.11.	Øyer	Ledermøte FiO	ESW, EHA
2.12.	Gardermoen	Arbeidsgiverkurs	ESW, TEK, EHA

* ESW: Erik S. Winther
 EHA: Erik Hagen
 TSØ: Tommy Sønsterud
 RBR: Rolf Bråstad
 TEK: Turi Elise Kaus
 MJH: Mette Jorunn Haverstad

Representasjoner:

- Kjell Hovde er medlem i Villreinutvalget for Rondane Sør.
- Kjell Hovde er medlem i styret i FOSA.
- Den til enhver tid sittende fjellstyreleder er automatisk styremedlem i samarbeidsorganet for Fjellstyrene i Rondane.

3. INFORMASJON

Informasjonsbehovet er stort, og et svært viktig arbeidsområde. Formidling av alle typer informasjon til allmennheten og brukerne av våre fjell- og skogsområder utgjør en stor del av administrasjonens og oppsynets arbeidsoppgaver. En stor andel av henvendelsene gjelder spørsmål vedrørende jakt og fiske, hytter og åpne buer i fjellet, løyper og stier, hyttefelt, påbygging av hytter, beite, rovvilt, motorisert ferdsel osv. Det er i hovedsak i vår-, sommer- og høstsesongene at informasjonsbehovet er størst. I løpet av året er 1 468 personer informert bare i felt, dette ifølge observasjons- og kontrollskjemaene (jf. kap 17.) Særlig i tilknytning til småvilt- og reinsjakta, både angående søkning, trekning og under utøvelsen av jakta, har fjellstyrets personell en stor mengde henvendelser pr. dag. I tillegg er det en mengde henvendelser til fjellstyrekontoret vedrørende allmenn informasjon om fjellstyrets virksomhet også utenom jakt- og fiskesesongen.

Fjellstyre har egen hjemmeside, www.fjellstyrene.no/ringeby. Sidene inneholder mye informasjon om Ringeby fjellstyre og aktuelle tilbud i statsallmenningen i Ringeby.

Fjellstyre har også egne informasjonssider på Inatur, www.inatur.no. Her kan man blant annet kjøpe jakt- og fiskekort. I tillegg annonseres all elgjakt og villreinjakt for utenbygds på disse sidene.

Fjellstyret har åpne møter. Saksliste henges opp ved inngangen til fjellstyrekontoret ca en uke før hvert møte, og fullstendig saksframstilling og møtereferat legges ut på hjemmesiden. Møteplan for hvert halvår kunngjøres i lokalavisa.

4. RETTIGHETSFORVALTNING

I forbindelse med opprettelsen av Imsdalen og Skardseterlia naturreservater er fjellstyret inne i en prosess vedrørende erstatning på bakgrunn av vernet i Hirkjølen og Imsdalen statsallmenninger. Fjellstyret ser ikke for seg en økonomisk erstatning, men jobber for at verneforskriftene i de ulike reservatene blir gjort mindre inngripende, slik at en kan opprettholde tradisjonell bruk og utnytting av utmarka. Konkret vises i den forbindelse til verneforskriftens bestemmelser om å forby eller regulere ferdselen i reservatet, om å regulere beitetrykket samt om å forby jakthundtrening m.m. Det samme gjelder for regulering av kjøring med snøscooter, merking, rydding og vedlikehold av eksisterende stier m.m., samt ikke minst bruk av ATV til utkjøring av felt hjortedyr.

Fjellstyret representeres av advokat Tor Gresset i advokatfirmaet Bjerknes Wahl-Larsen AS. Befaring i reservatene 2009 vil danne grunnlag for skjønnsforhandlingene.

For øvrig har det ikke vært større saker vedrørende rettighetsforvaltningen i statsallmenningene.

5. AREALFORVALTNING/GRUNNDISPONERING

Som følge av endring i tomtefesteloven for et par år siden fikk hytteeiere muligheten til å løse inn sine fritidsfester i allmenningene. I Hirkjølen statsallmenning var det 19 hytteeiere som fikk tilbud om innløsning fra Statskog. Alle 19 valgte å løse inn festet. Fjellstyret fikk i 2007 kr 420 000,- for innløste fester. Denne ordningen er reversert, slik at det kun er mulig å innløse boligfester. I 2008 ble det løst inn ett boligfeste på Hirkjølen.

6. BEITEBRUK

Det foregår organisert og omfattende utmarksbeite i statsallmenningene i Ringebru. Dette er regulert gjennom egne beitevedtekter. De registrerte gjeterlaga i statsallmenningene er:

- Ramshytta
- Brettingsdalen
- Vekkom
- Brekkom
- Fåvang

Alle gjeterlaga har faste tilholdssteder med buer og samlekvær, og noen av gjeterlaga disponerer også flere buer. Ramshytta, Brekkom og Fåvang har faste gjeterer som bor i fjellet gjennom hele beitesesongen. Innen beitelaga som har beite i statsallmenningene i Ringebru, har det vært 14 752 sau og 384 storfe på utmarksbeite siste sesong. I tillegg beites det med ca. 1 702 sau og 59 storfe i Hirkjølen fra særrettshaverne fra Stor-Elvdal. Ringebru hestavlslag har dette året ikke hatt hester på beite i Remdalen.

Det har vært en del rovdyrskader også siste år, sjøl om det har gått betraktelig ned i forhold til sist år. Totalt 897 sauer er meldt tapt på beite i hele kommunen (1 127 i fjor), hvorav 802 sauer i statsallmenningene. Totalt 480 sauer og lam er erstattet pga. rovdyr i hele Ringebru kommune (642 i 07). Det er dokumentert 24 sau tatt av bjørn, 4 tatt av jerv, 2 tatt av kongeørn

og 2 tatt av gaupe. Mest skader har det vært i de nordlige beiteområdene til Ramshytta gjeterlag og Vekkom saugjeterlag. I tillegg har det vært et tap på totalt 253 sauer (353 i -07) hos særrettshaverne på Hirkjølen, dvs. 14,9 % (22,2 % i -07).

Tab. 6.1. Utviklingen i registrert beitebruk i statsallmenningene fra 1970 fram til 2008.

År	Sau	Storfe	Geit
1970	8 418		
1975	7 729		
1980	10 720		
1985	14 472		
1990	13 003	535	243
1995	14 645	442	265
2000	14 304	429	83
2001	14 440	335	87
2002	15 295	316	93
2003	16 309	397	80
2004	17 005	480	88
2005	17 194	545	80
2006	16 450	462	78
2007	16 986	425	78
2008	16 454	443	?

Fjellstyret innvilget i 2005 beitetillatelse for nye 5 år til de organiserte beitelaga i statsallmenningen, mot årlig rapporteringsplikt.

7. SETRER/TILLEGGSJORD

Det er ikke vist ut setrer eller tilleggsjord i 2008.

Fjellstyret har imidlertid de to siste årene gitt tillatelse til midlertidig inngjerding av utmarksbeite på Goppollen, for å avhjelpe forsituasjonen for sinkyr.

8. VEGER/STIER/BRUER

8.1. Veger

Etter søknad ble det fra fjellkassa gitt et bidrag på kr 10 000,- til opprustning av Flaksjølivegen.

8.2. Stier/råk

Det er ikke gjort noen spesielle tiltak på stier/råk i 2008 utover riving av noen varder på den gamle DNT løypa.

8.3. Bruer

En del av bruene er kontrollert, og det er satt opp tre nye bruer i 2008. Dette er over utløpet på øvre Samtjønnet, langs råket over Kallvassbekken og over Vetåa mellom Saubua og Svæltjønnet.

9. HYTTER/BUER/BYGNINGER

- **Friisbua:**
Det er ikke utført spesielle tiltak, utover rydding i skålen og rengjøring innvendig.
- **Langrompehytta:**
Det er ikke utført spesielle tiltak.
- **Borkebua:**
Fjellstyret overtok Borkebua for kr. 10 000 av Ringebu Hestavlslag i 2000. Omfattende vedlikehold er utført de siste årene. Utover supplering av noe utstyr er det ikke gjort spesielle tiltak ved bua i 2008.
- **Saubua (steinbua):** Utover rydding og utskifting av trekk på sengemadrassene er det ikke gjort spesielle tiltak.
- **Samtjønnsbua:** Bua ble tatt i bruk i 2005 og det er ikke utført spesielt arbeid ved denne i 2008.
- **Imsdalsskolen:**
Løpende vedlikehold.
I flere år har vi slitt med vond lukt ved utedoen. Dette året satte vi derfor i stand tett anlegg med utlufing. To betongkummer ble gravd ned og utedoen plassert over.
Bygget fikk nytt gulv, innvendig panel og nye toalettstoler. Både utedoen og skålen ble beiset. Det har ikke vært problemer med vond lukt etter dette.

Flytting av utedo.

Det endelige resultatet.

Jaktlaget som leier skolen i elgjakta har reist en ny galge bak lærerboligen.

Skolen er tenkt lånt ut i hovedsak til skoler, lag og foreninger i Ringebu, men også andre interesserte kan henvende seg for lån/leie av lokalene. Tilbudet er populært, og fjellstyret ser det som veldig positivt at så mange er interessert i å benytte tilbudet i Imsdalen. Antall utleiedøgn gikk noe opp i forhold til 2007, men det er fortsatt plass til flere. De som ønsker å leie skolen kan kontakte fjellstyrekontoret.

- **Gapahuker:**

Fjellstyret har vedtatt en fremdriftsplan for tilrettelegging med gapahuker i allmenningene. Gapahukene er planlagt oppsatt på ulike steder i allmenningen som er mye brukt av jegere, fiskere og turgåere, som for eksempel ved populære og lett tilgjengelige fiskevatn. I Imsdalen har Ringebu fjellstyre og Imsdalen fiskestyre blitt enige om å bruke 25 000 kr. pr. gapahuk fra felleskontoen til dekning av kostnader for innkjøp og oppsetting av til sammen 4 gapahuker. Kostnadene utover 25 000 kr dekkes av fjellstyret. Tidligere er det satt opp en ved skolen og en ved Søre Imssjøen. I 2008 ble det satt opp ytterligere en ny gapahuk ved Nordre Imssjøen.

Ny gapahuk satt opp i søre enden av Nordre Imssjøen, august 2008.

10. NAUST/BÅTER

Det er i løpet av året foretatt vanlig vedlikehold og ettersyn på fjellstyrets båter. I tillegg gikk fjellstyret til innkjøp av to nye båter fra P. K. Knudsen på Atna. Dette er 14 fots glassfiberbåter, med dobbelt skrog som kan fylles med vann. De to gamle trebåtene på Breijønna ble erstattet med de to nye glassfiberbåtene. Trebåtene er planlagt oppusset og brukt som reservebåter. Båtplassen på Nørdre Breijønnet ble flyttet til utløpet for å unngå slitasje på den nye båten.

Ny glassfiberbåt på N. Breijønnet.

10.1. Utleie av båter

Fjellstyret har 10 båter til rimelig utleie, og disse har til sammen vært utleid i 141 døgn. Dette er en gledelig økning på hele 51 utleiedøgn i forhold til i 2007. Selv om det ikke var garnfiske på Åsdalstjønn i 2008 var båtene fortsatt mye brukt, og det ble meldt om til dels gode fangster både på stang og oter. Vi viser til fjellstyrets store fiskeutsetninger i disse vatna de siste årene. Det er også gledelig å se at båtene på Flaksjøen er mer brukt etter utskifting til glassfiberbåter. Prisen pr. døgn pr. båt har vært 50 kr.

Tab. 10.1. Utleie av de enkelte båtene.

VATN	ANTALL UTLEIEDØGN 2007	ANTALL UTLEIEDØGN 2008	INNTEKTER 2008
Flaksjøen I *	2	0	0
Flaksjøen II	19	17	850
Flaksjøen III	16	23	1150
Indre Åsdalstjønn	7	15	750
Fremre Åsdalstjønn	23	31	1550
Nordre Breitjønn	9	11	550
Søre Breitjønn	2	14	700
Nordre Imssjø	3	10	500
Øvre Samtjønn	6	10	500
Nedre Samtjønn	3	10	500
SUM	90	141	7 050

* Flaksjøen I er inne til reparasjon.

11. FISK

11.1. Drift av klekkeriet

Klekkeriet er ikke drift.

11.2. Drift av settefiskdam

Konsesjonen for drift av settefisk dammen ble trukket tilbake i 2008 og bruk vil ikke bli gjenoptatt. Den gamle brakka og alt av etterlatenskaper er fjernet fra området.

11.3. Utsetting av fisk

All fisken som settes ut kjøpes fra fjellstyrenes eget settefiskanlegg, FOSA, i Torpa og Fossåa på Sør-Fron. Fjellstyret følger en flerårig «driftsplan» for fiskeutsetting, for å få en god balanse både når det gjelder antall fisk utsatt i de enkelte vann, og i økonomien i forbindelse med utsettingene. Det foretas løpende justeringer av disse forhold, spesielt nå da vi har gått over til mer større fisk i våre utsetninger. Det ble i løpet av 2006 utarbeidet en ny fireårsplan for fiskeutsettingen i statsallmenningene.

I 2008 ble det satt ut fisk for kr 74 962 (kr 66 218 i 2007).

Toårig fisk ble satt ut etter påske ved hjelp av snøskuter. Dette var den tiende vinteren det ble satt ut fisk på vinterstid. Hittil har fjellstyret høstet bare positive erfaringer med vinterutsetting, både med tanke på redusert transporttid og at en får med all fisken som skal ut på en tur. Det ser ikke ut til at vinterutsettinga har negative konsekvenser for overlevelsen. Den 3. juni ble det satt ut eldre fisk og noe toårig, som vist i tabellen under.

Tab. 11.1 Utsatt fisk fordelt på de enkelte vatna.

VANN	2006		2007		2008	
	Toåring er	Større fisk	Toåring er	Større fisk	Toåring er	Større fisk
Klopptjønn						
Ramstjønn		50		25	50	25
Mytjørretjønn		50		25	50	25
Langrompa		50		30	50	30
Nordre Breitjønn	500				850	
Søre Breitjønn	300				750	
Indre Breitjønn	100				0	
Svæltjønn			100			
Søre Saubutjønn				30	75	30
Nordre Saubutjønn				30	75	30
Fremre Gluptjønn						
Indre Gluptjønn			100			
Sulebergjønn			300			
Damtjønn				20		20
Buduppen				20		20
Koltjønn				50		50
Nordre Helaktjønn						50
Reintjønn			50			
Hemtjønn				50		50
Fremre Åsdalstjønn		350		350		350
Indre Åsdalstjønn		250		250		250
Øvre Samtjønn			300			
Steinslåtjønn			200			
Sum	900	750	1 050	875	1 800	875

Vann det ikke settes fisk:

Flaksjøen

S. Helaktjønn (tvilsomt for overlevelse)

Grønntjønn (tvilsomt for overlevelse)

Imssjøene (for mye fisk)

N. Samtjønn (for mye fisk)

Fampetjønn (for mye fisk)

N. Eldåttjønn (for mye fisk)

Steintjønn (tvilsomt for overlevelse)

Trønnestjønn (tvilsomt for overlevelse)

Bjørgetjønn (tilfredsstillende)

Hellorntjønn (tvilsomt for overlevelse)

Det er tidligere forsøkt å sette ut fisk i alle vatna betegnet med «tvilsomt for overlevelse», men bestanden er blitt slått ut etter få år (1 - 3 år) pga. oksygensvikt. I en del små, ofte navnløse vann utover dette, er det også forsøkt utsetting først på 70-tallet, men med tvilsomt resultat.

11.4. Øvrige kultiveringstiltak

Det er dette året ikke utført noen spesielle kultiveringstiltak utover utsetting av fisk.

11.5. Fangst av stamfisk

Det har i løpet av året ikke vært foretatt fangst av stamfisk.

11.6. Salg av fiskekort

Allmenningskort

Salg av fiskekort på statsallmenning har i 2008 økt i forhold til 2007, med 55 flere kort solgt. Dette utgjør en økning på 11,8 %. Inntektene har likevel gått ned med 3 615 kr, eller 2,7 %. Dette kan forklares ut fra at økningen har vært på dagskort, mens det har vært en nedgang på flere av de andre korttypene.

Tab. 11.2. Oversikt over solgte fiskekort i statsallmenningene i Ringeby. 10 % provisjon til kortselgerne.

	INNENBYGDS med bruksrett i Imsdalen						Øvrige INNENBYGDS (stang, oter) + UTENBYGDS (stang)						Sum kr
	Garn	Ses	Uke	3 dg	2 dg	1 dg	Garn	Ses	Uke	3 dg	2 dg	1 dg	Brutto
Salg 2008	38	12	1	3	18	21	30	132	35	65	132	325	128 510
Salg 2007	28	22	2	7	25	24	40	131	30	70	140	287	132 125
Salg 2006	27	23		2	10	33	50	108	41	60	133	255	122 740
Salg 2005	67	12	5		56		53	131	59		458		114 040
Salg 2004	64	19	2		52		45	133	78		509		118 520
Salg 2003	57	18	1		43		62	126	42		475		109 400
Salg 2002	68	7	1		64		81	141	86		583		132 070
Salg 2001	73	16	1		42		75	130	77		512		125 840
Salg 2000	78	25	3		43		71	138	80		565		134 410
Salg 1999	61	20	2		64		94	134	80		536		133 720
Salg 1998	64	23	5		73		85	150	112		595		145 580
Salg 1997	58	15	3		40		76	140	91		463		120 810
Salg 1996	78	36	4		33		73	249	167		449		75 800
Salg 1995	78	43	2		22		84	215	124		446		71 700
Salg 1994	93	38	2		20		125	246	139		484		84 695
Salg 1993	93	42	3		25		124	296	159		578		94 160

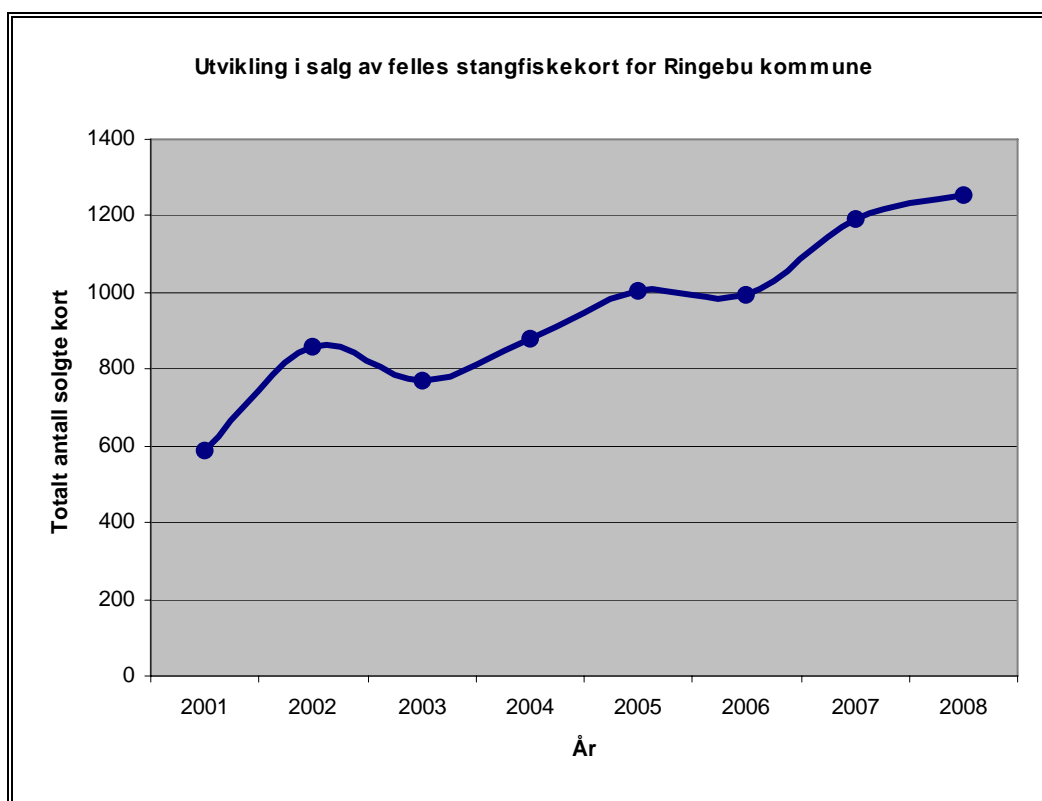
For å opprettholde interessen for fiske, prøve å rekruttere nye interesserte og for å ha et godt tilbud til fiskerne, settes det årlig ut fisk i mange av vatna i statsallmenningene i Ringeby (jf. kapittel 11.3. og tab. 11.1). En flerårig driftsplan/utsettingsplan følges for utsetting av fisk for å få en mest mulig hensiktsmessig forvaltning, og det er god balanse mellom fiskekortinntekter og utgifter til fiskekultur, sjøl om differansen vil variere noe fra år til år avhengig av kortsalg og utsettingsbehov.

Tab. 11.3. Oversikt over totalt antall solgte kort for statsallmenningene, bruttoinntekter og beløp brukt til fiskekultur siste 10 år.

År	Antall solgte kort	Bruttoinntekter	Fiskekultur i kr
2008	812	128 510	73 875
2007	806	132 125	66 212
2006	742	122 740	56 414
2005	841	114 040	78 393
2004	902	118 520	90 666
2003	824	109 400	68 355
2002	1 031	132 070	64 800
2001	926	125 840	42 545
2000	1 003	134 410	38 499
1999	991	133 270	83 517
1998	1 107	145 580	72 200

Felles stangfiskekort

Det totale salget av felles stangfiskekort for Ringebu ligger noe over 2007. Bruttoinntektene på dette kortet var i år kr 298 050,- (kr 285 800,- i 2007). Fjellstyret får et utbytte på 33,3 % av nettoinntektene fra dette kortet. De totale nettoinntektene fra felleskortet var i år kr 79 400,- (kr 73 797 i -07), slik at **de totale fiskekortinntektene for fjellstyret blir kr. 207 910 for 2008**. Dette er en økning på kr. 2 188 (1 %) i forhold til 2007. I tillegg til fiskekortinntektene har fjellstyret 10 % provisjon av brutto salg for administrasjon av felles stangfiskekort (kr 29 805,-).

Figur 11.1. Totalt antall solgte felles stangfiskekort for Ringebu i perioden 2001-2008.

Gratis fiske

Som et viktig ledd i rekrutteringstiltak for å få ungdom ut i fjellet, vedtok fjellstyret i 2001 at all ungdom under 19 år kunne fiske gratis med stang i alle vatn i statsallmenningene i Ringebu. Dette har vi fått mange positive tilbakemeldinger på. Alle som ville benytte seg av dette tilbudet, måtte hente et frikort hos en av våre kortselgere, eller henvende seg direkte til fjellstyrekontoret.

I 2008 er det totalt utlevert **48 frikort**, med slik fordeling:

Innenbygds	30 stk. (12)
Utenbygds	18 stk. (4)

Det er sannsynligvis mange flere som benytter seg av dette tilbudet. Erfaringsmessig tenker ikke folk på at de må løse et frikort, og tror at det er nok å ha med legitimasjon som viser alder.

I tillegg til frikort til de under 19 år, er det skrevet ut garnkort til innenbygdsboende for garnfiske på Flaksjøen. I 2008 har det vært skrevet ut totalt 8 slike kort.

11.7. Prøvefiske

Flaksjøen

Det er i 2008 ikke gjennomført prøvefiske i Flaksjøen.

Imssjøene

Det er ikke gjennomført prøvefiske i Imssjøene i 2008. Det ble åpnet for garnfiske med ubegrenset antall 24 mm garn på Nordre Imssjøen. Det er meldt om gode fangster under sesongen 2008.

12. SMÅVILT

De foregående årene registrerte vi en gledelig oppgang i rypebestanden og bestanden kunne sies å være på et relativt bra nivå. På våren virket det til å være bra med stamfugl, men under klekkinga var det kaldt i fjellet og de store kullene uteble. Produksjonen ble middels til dårlig, og en stor kontrast til 2007, noe som rapportene tydelig viser.

Jegernes jaktrapporter er svært viktige, og det er disse fjellstyret bygger mye av sin kunnskap om småviltbestandene og småviltjakta på. En rapport med null skutte vilt er like viktig som en med 10 skutte ryper. Det er tidligere år sendt ut et eget brev sammen med jaktkortene, hvor fjellstyret ber om at jegerne må bli flinkere til å sende inn disse rapportene. Det ser ut til at dette har hatt en viss effekt, og de siste årene har det kommet inn mer materiale enn noen av årene før. For 2008 er innleveringsprosenten på jaktrapporter 50,9 % mot 52,9 % i 2007.

12.1. Data fra årets fangstrapporter

Det har vært en liten nedgang i andelen innsendte rapporter fra utenbygdsjegere i forhold til tidligere år, med 49,8 % mot 53,9 i 2007. For innenbygds var innrapporteringen på et lavmål, men etter å ha purret fikk vi inn rapporter fra 66,1 % av solgte kort (38,5 % i 2007).

Totalt for utenbygds og innenbygds er andelen innsendte rapporter 50,9 %.

Av innleverte rapporter er det skutt 994 ryper. I tillegg til rype felles det et mindre antall av noen av de andre jaktbare artene (tabell 12.1).

Tab. 12.1. Totalt antall innrapportert felt småvilt 2002 - 2008.

Arter	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	Snitt
Rype	1096	1637	1531	1347	889	1701	994	1314
Hare	36	58	77	74	31	88	34	57
Enkeltbekkasin	1	3	6	2	3	0	0	2
Rugde	1	0	0	2	3	3	0	1
Ender	4	10	14	10	2	6	2	7
Ringdue	0	0	5	1	0	0	1	1
Korp	3	4	4	2	13	9	5	6
Kråke	0	5	1	6	2	10	2	4
Måke	0	0	0	1	1	4	1	1
Mår	2	0	0	1	3	1	0	1
Rødrev	1	1	6	1	3	5	9	4
Mink	5	5	3	2	10	4	1	4
Røyskatt	2	3	3	3	7	8	4	4

Av de innsendte jaktrapportene for 2008 ser vi at det er innenbygds jegere med hund som har vært de mest effektive jegerne dette året, med i gjennomsnitt 0,63 ryper pr. jakt dag totalt (1,68 i 07). Til sammenligning er dette tallet 0,47 for innenbygds jegere uten hund (1,07 i 07) og henholdsvis 0,43 (0,62 i 07) og 0,46 (0,56 i 07) for utenbygds jegere med og uten hund.

Tab. 12.2. Oppsummering av kortsalg og rapporter fra rypejakta 2008.

Totalt utenbygds og innenbygds	m/hund	u/hund	Totalt	%-andel
Totalt ant. solgte kort	981	619	1600	
Totalt ant. innleverte kort	544	270	814	50,9 %
Totalt ant. jakt dager	1454	761	2215	
Snitt ant. jakt dager / innlev. kort	2,67	2,82	2,72	
Jegere som IKKE har skutt rype	217	158	375	46,1 %
Jegere som HAR SKUTT rype	327	112	439	53,9 %
Totalt ant. felte ryper	677	317	994	
Snitt ant. rype / jeger som har skutt rype	2,07	2,83	2,26	
Snitt ant. ryper / innleverte kort	1,24	1,17	1,22	
Snitt rype / jakt dag totalt	0,47	0,42	0,45	

Tab. 12.3. Jegerens observasjoner

	2008	2007	2006
Sett antall kull pr. dag	2,4	3,5	4,1
Gjennomsnittlig kullstørrelse	5,4	7,2	6,5

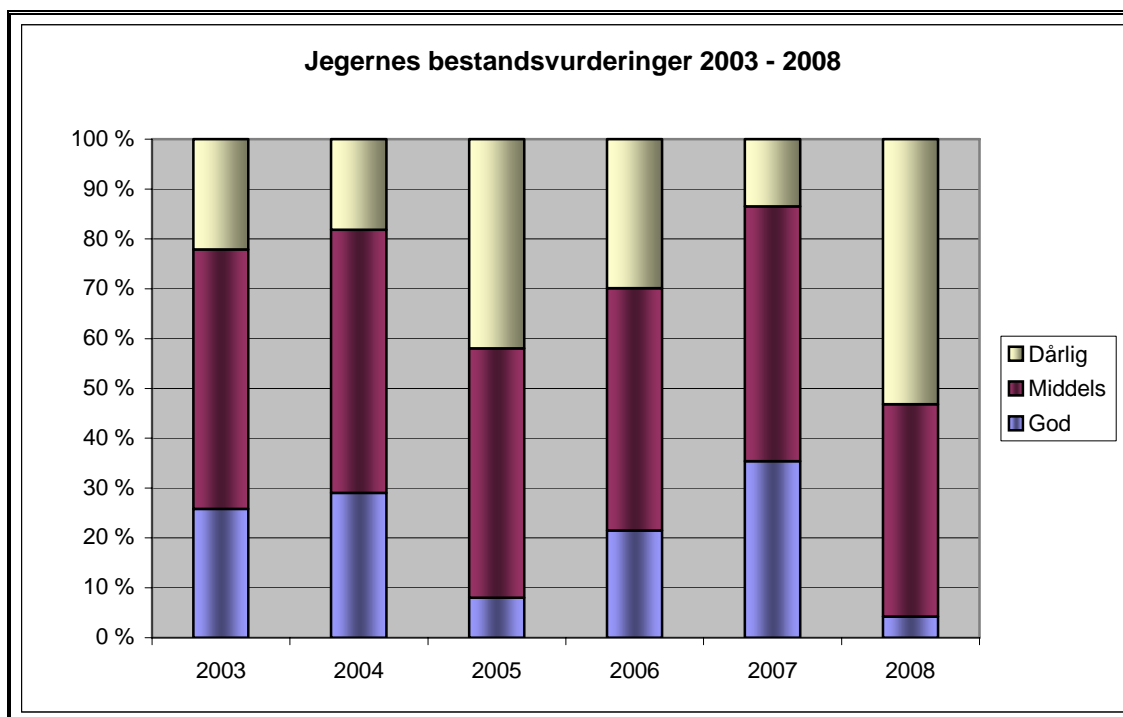

Fig. 12.1. Jegernes vurdering av rypebestanden 2003-2008

Det er bare en liten andel (4 %) av jegerne som syntes det var godt med rype i 2008 (35 % i 07). Over halvparten (53 %) syntes at det var et dårlig år (13 % i 07), mens 43 % syntes det var et middels godt år (51 % i 07).

12.2. Produksjon

Fra 2006 har det vært rypetaksering i statsallmenningene i Ringeby. Bakgrunnen for dette var et ønske om bedre småviltforvaltning. Første året hadde vi mye hjelp fra LOJFF for å få til det praktiske rundt takseringen, mens Høgskolen i Hedmark har analysert datamaterialet. Administrasjonen i fjellstyret har vært lokal kontakt, og hatt ansvaret for kontakten med taksørene, samt oversending av observasjonsskjemaer for analyse.

I 2008 foregikk takseringen etter samme mal som tidligere år. Opplegget fungerte også i år bra, og resultatene lå klare få dager etter endt taksering.

Tab. 12.4. Resultat fra rypetaksering august 2006 - 2008.

Felt	2008					Ryper / km ²			Kyllinger/høne		
	linjer	Lengde	obs.	Ant ryper	Ryper/obs	2006	2007	2008	2006	2007	2008
1	16	54 600	22	83	3,8	17	6	6	5,9	6	2,8
2	16	48 100	32	176	5,5	10	23	12	4,6	10	3,6
3	8	28 400	28	161	5,8	27	22	13	5,6	8,6	6
Alle	40	131 100	82	420	5,1	19	-	10	5,2	-	4,1

Produksjonen beregnes også med bakgrunn i innsendte rypevinger. I år har vi fått inn vinger fra totalt 600 ryper, dvs 60,5 % av skutte ryper i følge jaktrapportene (66 % i 07, 81 % i 2006). Dette har blitt gjort kontinuerlig siden 1971, og Ringeby fjellstyre har trolig den lengste dataserien for denne type data.

Av de innsendte rypevingene i 2008 var 13 av fjellrype og 587 av lirype.

Innsendte rypevinger:	Ungfugl	358
	Voksne	242

Produksjon 2008:

$$\text{Lirype} = \frac{\text{Antall ungfugl}}{\text{Ant. par voksne}} = \frac{351}{118} = 2,97$$

$$\text{Fjellrype} = \frac{\text{Antall ungfugl}}{\text{Antall par voksne}} = \frac{7}{3} = 2,33$$

$$\text{Samlet} = \frac{358}{121} = 2,96$$

Etter fjorårets toppår med 6,18 kyllinger pr par ble 2008 en stor nedtur. Året er på nivå med 2005 og mer som det var på 80-tallet. Det vil si et normalår som er 2,5 – 3,0 kyllinger pr. par (55 - 60 % av fangsten).

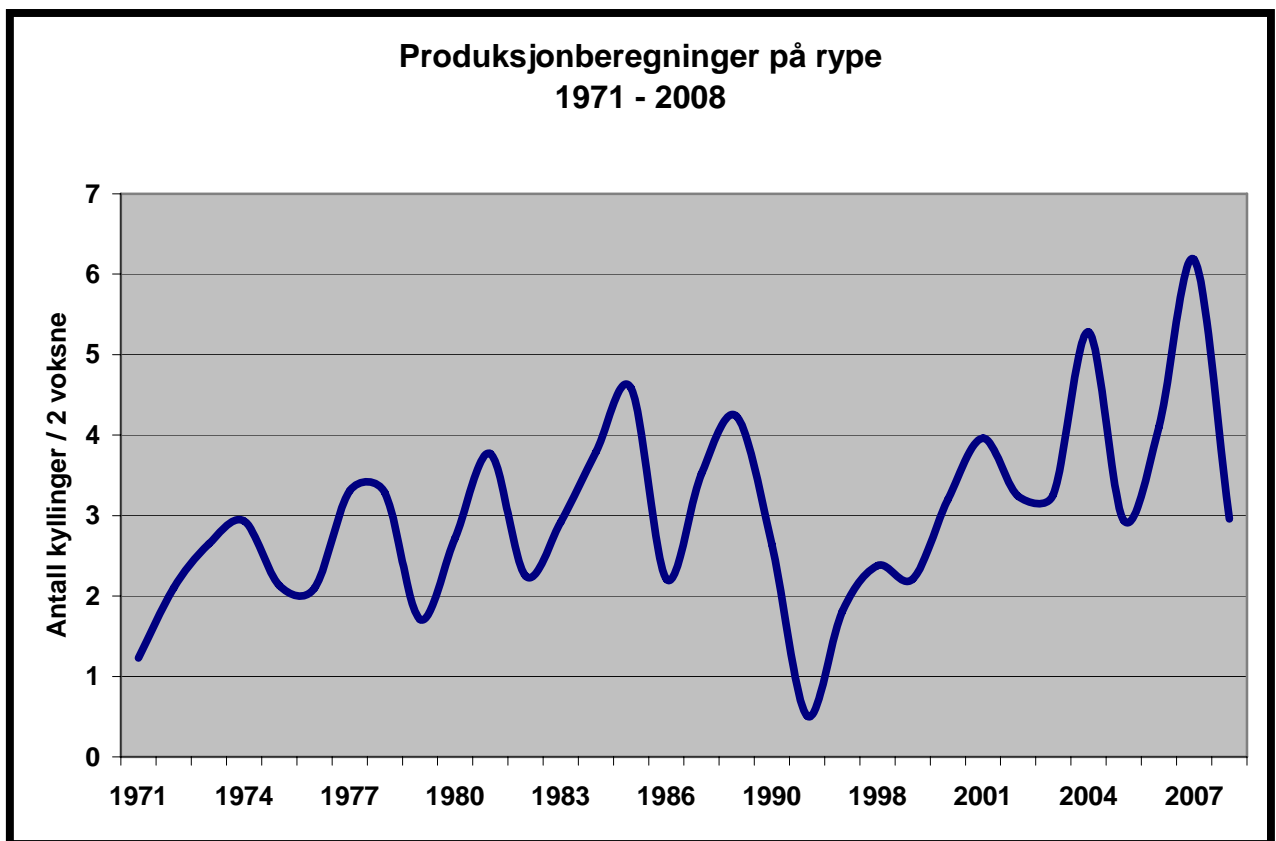

Fig. 12.2. Sammendrag av svingninger i rypeproduksjon siste 37 år, med bakgrunn i innsendte rypevinger.

12.3. Salg av jaktkort

Tab. 12.5. Solgte jaktkort, småvilt, 1999-2008.

	Innenbygds		Utenbygds u/hund			Utenbygds m/hund			sum	Inntekter		
	uten	med	Felt I	Felt II	Felt III	Felt I	Felt II	Felt III	kort	Brutto	provisjon	Netto
2008	52	57	126	287	154	141	401	382	1 600	521 200	26 020	477 581
2007	49	68	183	259	199	234	474	416	1 882	615 735	32 442	583 293
2006	42	57	251	305	275	338	540	475	2 283	479 290	25 999	453 291
2005	38	57	147	303	145	191	406	306	1 593	577 800	28 845	548 955
2004	48	50	158	267	122	198	372	279	1 494	498 700	26 290	489 610
2003	46	56	120	216	136	173	382	271	1 400	493 850	24 560	469 290
2002	46	45	103	136	107	99	222	180	938	327 300	16 600	310 700
2001	27	38	68	126	84	86	186	127	742	255 800	13 355	242 445
2000	32	23	61	119	72	66	125	136	634	226 350	10 000	216 350
1999	36	29	44	143	98	71	194	169	784	292 900	13 100	279 800

Jaktkortsalget gikk ned med 282 kort mot fjoråret. 2007 var et spesielt år med mye rype og en del tilreisende jegere etter fredning/regulering lenger nord.

GRATIS SMÅVILTJAKT!

Som et viktig ledd i rekrutteringstiltak for å få ungdom ut i fjellet, vedtok fjellstyret dette året at all ungdom under 19 år kunne jakte småvilt gratis i statsallmenningene i Ringeby, når de jakter sammen med en eldre "fadder" som har løst jaktkort. De som ønsker å delta i jakt på denne måten må ha løst jegeravgift og avlagt jegerprøve på vanlig måte. Samme ordningen gjelder for de som tar jegerprøva det aktuelle året. Dette har vi fått mange positive tilbakemeldinger på.

Alle som ville benytte seg av dette tilbudet, må hente et frikort hos en av våre kortselgere, eller henvende seg direkte til fjellstyrekontoret.

Det ble totalt utlevert **27 frikort**, med slik fordeling: Innenbygds 11 stk.
Utenbygds 16 stk.

12.4. Treningsfelt

Ordningen med treningsfelt på Breijordet fungerer fortsatt svært bra. Antall solgte kort varierer med rypebestanden. I 2007 som var et bra år, var det mange som trente her. Under høsten 2008 var det langt færre og antallet solgte kort var vel mer som normalen igjen. Prisen pr. døgn har vært kr. 50,-. Kortselgerne har 10 % provisjon.

Tab. 12.6. Salg av treningskort for fuglehunder 2008.

	Utsendte kort	Solgte kort	Ant. døgn	Ant. hunder	Brutto sum
Shell, Fåvang	80	50	67	55	3600
Rimi, Fåvang	20	2	7	2	350
Kvitfjelltunet	100	60	78	71	4650
Fåvang Jakt & Våpen	40	3	4	3	200
Mix	15	1	1	1	50
Sum	235	116	157	132	8 850

Ringebu – Fåvang jeger- og fiskeforening administrerer treningsfelt for elg og harehunder i Imsdalen. I 2008 er det 24 harehunder og 13 elghunder som er blitt trent i dette området.

12.5. Jaktprøver

Det ble i 2008 arrangert ei jaktprøve for fuglehunder på breijordet 23-24 august, Fåvangprøva med 138 startende hunder, hvorav 34 ble premierte.

13. VILLREIN

13.1. Kvote/søknad/trekking/fordeling av kort

Fra 2003 administrerte Brekkom, Vekkom og Fåvang utmarkslag kvotene sine sjøl, men hadde fellesjakt med fjellstyret. Dette ble videreført i 2008. Fjellstyret fikk 6 Fu/50 og 4 kalvkort som kompensasjon for fellesjakt med alle jegerne som fikk kort hos de private utmarkslagene. Nytt i 2007 var fellesjakt med Kjønnås utmarkslag. Fra 2003 har de Storelvdølene som fjellstyret inngikk forlik med i sak om jakt- og fiskerettigheter i Hirkjølen, kunnet søke om jakt her. De som søker er sikret kort. I 2008 søkte 9 jaktlag og en enkeltperson.

Tab. 13.1. Fordeling av fellingstillatelser for Ringebu fjellstyre (inkl. 6 Fu/50 + 4 kalv fra utmarkslagene).

Fritt dyr	Fritt u/50	Kalv	Sum
30	176	112	318

Søknadsfristen for innenbygds jegere var også i år satt til 1. mai. IB-jegerne kunne søke om reinsjakt over internett. Innen fristens utløp var det kommet inn 207 søknader (4 færre enn i 2007). Trekning ble foretatt på Ringebu lensmannskontor den 9. mai.

For utenbygdsjegere var det Fjellstyrene i Oppland som ved hjelp av det internettbaserte administrasjonsprogrammet Inatur som foretok trekning av søknadene. Alle søknader skulle sendes via internett, ved e-post eller ved vanlig postkort direkte til Fjellstyrene i Oppland innen 1. juni. Vi fikk tildelt ferdig trekningsliste i begynnelsen av juni, og skulle da skrive ut tilbudsbrev ved hjelp av Inatur. Siden Inatur ikke var ferdigutviklet som administrasjonsprogram for villreinjakt, måtte vi også i 2008 nytte det gamle administrasjonsprogrammet vårt og kjøre ut tilbudsbrev derfra.

Den endelige fordelingen av kort på IB/UB jegere er vist i tabell nedenfor.

Tab 13.2. Fordeling av fellingstillatelser på IB/UB jegere, i antall og prosent. Storelvdølene som ble tildelt jakt, er lagt under UB- kvote (4 x F u/50 + K, 5 x F u/50 og 1 F).

Korttyper	IB	UB	Totalt
Fritt dyr	21	9	30
Fritt u/50	124	52	176
Kalv	76	36	112
Totalt antall kort	221 (69,5 %)	92 (30,5 %)	318

Selv med lang reserveliste fikk alle innenbygds jegere tilbud om jakt. Flere avslo, og dermed gikk 1 Fritt dyr, 1 F u/50 og 4 K fra innenbygdskvota til utenbygds. I tillegg ble innleverte kort solgt videre fortløpende. 6 utenbygdsjegere fikk overta innleverte kort i løpet av jakta.

Totalt ant. jegere var **251** (245 i -07), hvorav; **174 stk IB, dvs. 69,3 %** (66,5 % i -07)
77 stk UB, dvs. 30,7 % (33,5 % i -07)

Interessen for å danne jaktlag er stor. Det ble opprettet totalt 62 jaktlag (57 i -07), hvorav 52 lag for innenbygds jegere (45 i -07), og 1 lag for utenbygds jegere (3 i -07). I tillegg var det 9 lag med Storelvdøler (9 i -07).

INNENBYGDS: **52 lag**, med totalt **126 kort** (41,3 % av IB-kvota), hvorav 9 stk. F
71 stk. F u/50
46 stk. K

UTENBYGDS: **1 lag**, med totalt **1 kort** (7,6 % av UB-kvota), hvorav 1 stk K

STOR-ELVDØLER: **9 lag** med totalt **13 kort** (92,3 % av alle kort), hvorav 1 stk F
8 stk F u/50
4 stk K

Totalt for IB, UB og S-E var det 140 kort i lag, dvs. 44 % av kvota i lag.

I sak 22/07 ble det vedtatt at fjellstyre fra og med 2007 tilbyr innenbygds ungdom under 20 år og som er førstegangsjegere, gratis fellingstillatelse på 1 stk villreinkalv hver. For 2008 var det 4 førstegangsjegere som benyttet seg av tilbudet, og på 2 av kortene ble det felt dyr.

13.2. Resultater fra jakta

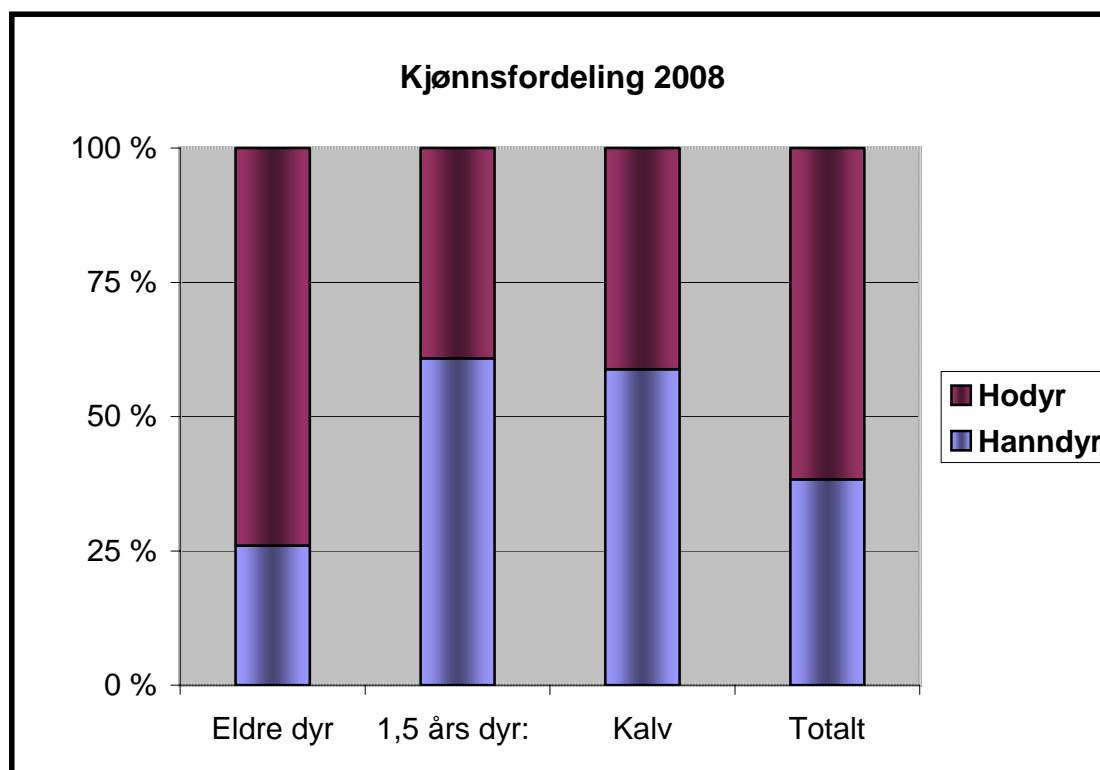
Det ble felt 201 dyr av en kvote på 318, dvs. **63,2 %** felling.

Tab. 13.3. Fellingsstatistikk 2008.

	Eldre dyr	1 1/2 år	Kalv	Sum
Hanndyr	33	14	30	77 (38,3 %)
Hodyr	94	9	21	124 (61,7 %)
Sum	127	23	51	201

Tab. 13.4. Oversikt over fellingsprosent i forhold til kvote og felte dyr siste 10 jaktseonger.

År	Fellingsprosent	Kvote	Felte dyr
1999	60,5	286	173
2000	57,0	286	162
2001	62,5	277	173
2002	70,0	277	194
2003	66,2	263	174
2004	68,7	275	189
2005	76,3	274	209
2006	64,9	288	187
2007	75,2	318	239
2008	63,2	318	201
Gjennomsnitt	66,0	285,5	188,4

Fig. 13.1. Kjønn og aldersfordeling av felte dyr 2008.

Tab. 13.5. Felling på korttype for UB/IB i antall og prosent.

Kategori	Innenbygds		Utenbygds		Totalt	
	Kvote	Felling	Kvote	Felling	Kvote	Felling
Fritt dyr	21	20 (95,2 %)	9	6 (66,7 %)	30	26 (86,7 %)
Fritt u/50	124	91 (73,3 %)	52	31 (59,6 %)	176	143 (81,7 %)
Kalv	76	38 (50,0 %)	36	15 (41,7 %)	112	73 (65,2 %)
Totalt	211	149 (70,6 %)	97	52 (53,6 %)	318	201(63,2 %)

Til sammenligning var fellingsprosenten i 2007 **73,0 % for IB jegere**, og **81,3 % for UB jegere**.

Når det gjelder felling i jaktlagene, så var det for IB totalt 126 kort i lagene, for utenbygds 1 kalvkort og for SE totalt 13 kort. Totalt 140 kort eller 44 % av kvota i lag. Fellingsprosenten for lagsjakta er på 69,3,1 (79,1 i 07). For de andre jegerne ligger fellingsprosenten på 58,4 (72,1 % i -07).

Totalt ble det levert inn **163** kjever fra dyr som ble felt på Ringebukort, dvs. en innleveringsprosent på **81,1** (72,4 % i 2007). Med bakgrunn i dette har vi følgende gjennomsnittsvæker:

Tab. 13.6. Gjennomsnittsvæker 2008.

	Kalv	1 ½ års dyr	Eldre dyr
Hanndyr	17,1 kg (16,9 kg i 07)	26,2 kg (25,8 kg i 07)	58,5 kg (61,8 kg i 07)
Hodyr	16,1 kg (15,6 kg i 07)	24,4 kg (27,8 kg i 07)	34,9 kg (33,3 kg i 07)

13.3. Oppsynsvirksomhet under jakta

Samlet oversikt for de tre oppsynene i Ringebu.

Tab. 13.7 Statistikk fra oppsynet under reinsjakta 2006-2008

	2008	2007	2006
Timer i felt	774	559,5	627
Sett ca. ant. rein	14 234	10 311	10 729
Ant. kontrollerte jegere før felling	121	93	95
Ant. kontrollerte jegere under slakting	47	46	32
Ant. kontrollerte jegere under transport	149	227	137
Ant. fall sett, ikke kontrollert	6	10	7
Ant. skadde dyr sett av oppsyn	5	2	5
Ant. skadde dyr avlivet av oppsyn	0	0	0
Ant. skadde dyr avlivet av jegere	6	2	3
Ant. dyr funnet døde	0	3	2
Ant. uregelmessigheter med kort	8	13	13
Ant. uregelmessigheter med våpen	0	0	2
Ant. tilfeller av uforsvarlig skyting	3	1	1
Totalt ant. rapporter	0*	4	0
Totalt ant. OPS saker	15**	17	23
Totalt ant. saker politianmeldt	0	0	0
Totalt ant. meldinger om bomskudd	52	7	35

* Det ble ikke felt for tunge dyr i 2008

** I hovedsak manglende underskrift på kort.

13.4. Fotråde

Det ble levert inn føtter fra to dyr i jakta, hvorav en kalv hadde klauvverk og fikk diagnosen fotråde. Heldigvis var forekomsten atskillig mindre enn i 2007.

13.5. Jakt på jerv

Innenbygds reinsjegere fikk også dette året mulighet til å jakte jerv hvis fellingstillatelse ble gitt av Fylkesmannen i løpet av reinsjakta. Fjellstyret sendte ut jegeravtale fra Ringeby kommune, sammen med reinskortene. Kravet til jegerne var at de hadde skrevet under på avtalen med kommunen før jakta. Jegerne inngikk da i det ordinære kommunale skadefellingslaget under ledelse av den kommunale jaktlagslederen. Det ble ikke gitt skadefellingstillatelse på jerv i løpet av reinsjakta denne høsten.

14. ELG

Statsallmenningene i Ringeby har en egen driftsplan som løper fra 2006 til og med 2009. Driftsplanen retter seg etter og har innarbeidet nasjonale og kommunale målsettinger og retningslinjer. I tillegg er det formulert følgende målsettinger for området i planperioden:

- Vinterstamma på Hirkjølen og Imsdalen reduseres, men på en slik måte at produksjonskrafta i stammen ikke reduseres betraktelig.
- Samarbeide med nabovald i Ringeby, Øyer og Stor-Elvdal for å koordinere forvaltninga.
- Få oversikt over trekkruiter og størrelsen på elgstammen som oppholder seg i statsallmenningen under jakta og gjennom vinteren.
- Finne et riktig nivå på vinterstammen for å forbygge/unngå beiteskader på skog og for å få en elgstamme som er tilpasset tilgangen på vinterbeite.
- Beitegraden på furu, bjørk, vier og ROS må senkes mot et bærekraftig nivå.
- I løpet av perioden er det et mål at data fra Sett elg-skjemaene skal vise:
  1. Kalv per kalvku 1,25
  2. Ku per okse minimum 1,50

14.1. Resultater fra jakta

Det ble for elgjakta 2008 gitt fellingstillatelse på 61 elger i statsallmenningene i Ringeby. Etter driftsplanen kunne det deles ut 70 dyr, og det var derfor mulighet for å dele ut 9 tilleggdyr.

Fordeling av fellingstillatelser:

	Eldre hann	Eldre hunn	Kalv/ungdyr	Fritt dyr	Sum
Ringebu Østfjell 1			1	1	2
Ringebu Østfjell 2			1	1	2
Kongsvangen	1	1	4		6
Samdalen	1	1	4		6
Imsdalen Sør	2	1	8	1	12
Åsdalstangen	2	1	6		9
Reinsfjellet	2	1	6		9
Storfjellet	2	1	6		9
Skardseterlia/Hirsjøåsen	1	1	4		6
Sum	11	7	40	3	61

Fordeling av 9 tilleggsdyr: Alle lagene fikk tilbud om tilleggsdyr. Samdalen og Imsdalen Sør fikk kalv/ungdyr/eldre hann, mens resterende lag fikk kalv/ungdyr. Samdalen felte 1 eldre hann og 1 eldre hunn. Imsdalen Sør felte 1 eldre hann.

Det ble totalt felt 54 av 70 dyr, dvs. en **fellingsprosent på 77** (72,5 % i 2007).

Fellingsstatistikk:

	Eldre dyr		Ungdyr		Kalver		Sum
	Okse	Ku	Okse	Ku	Okse	Ku	
Ringebu Østfjell 1							0
Ringebu Østfjell 2	1		1				2
Kongsvangen	1	1			3	1	6
Samdalen	1 (+1)	1 (+1)	2	1	1		8
Imsdalen Sør	3 (+1)	2	1	1	1	1	10
Åsdalstangen	2	1			1	3	7
Reinsfjellet	2	1	1		1	3	8
Storfjellet	1	1	1	3	1	2	9
Skardseterlia/Hirsjøåsen		1	1	1	1		4
Sum	13	9	7	6	9	10	54
Sum kalv:	19 (35,2 %)						
Sum ungdyr:	13 (24,1 %)						
Sum eldre dyr:	22 (40,7 %, hvorav 16,7 % eldre ku og 24,0 % eldre okse)						
Sum hanndyr:	29 (53,7 %)		<i>50,0 % i 07</i>				
Sum hodyr:	25 (46,3 %)		<i>50,0 % i 07</i>				

15. BEVER

Det ble i 2005 gjennomført en omfattende registrering av beverbestanden i statsallmenningene i Ringebru, som et ledd i en vurdering om det bør åpnes for jakt eller ikke. Registreringen viste 20 aktive kolonier i allmenningen fordelt på 21 hytter. Totalbestanden av bever i 2005 er beregnet til 80 dyr. Resultatene av kartleggingen er gjengitt i en egen rapport. Observasjoner i de påfølgende år viser at nye områder tas i bruk, spesielt i Imsdalen og Hirkjølen statsallmenninger.

Fjellstyret åpnet for jakt på bever i statsallmenningene i 2006. Fra sesongen 2007/08 ble jakttida utvidet til 30.04 og prisen pr fellingsstillatelse satt ned fra kr 750,- til kr 550,-. Det kom inn 6 søknader fra 5 lag og en enkeltperson, totalt 12 jegere. Et jaktlag var innenbygds. Alle fikk tildelt jakt. Det ble delt ut 6 fellingsstillatelser på bever i sesongen 07/08. I siste del av april ble det felt 4 dyr, hvorav 3 hanner i Imsdalen og 1 hunn i Hirkjølen. Det gir en fellingsprosent på 57. Asbjørn Hølmen fra Kvam skjøt en hanne på 19 kg i Åsta. Dette er den første beveren som er felt i Ringebru statsallmenninger siden jakta åpnet i 2006. For sesongen 08/09 kom det inn søknad fra 1 enkeltperson og 5 jaktlag. Alle ble tilbudt jakt. Et lag har trekt seg. Det er et innenbygds jaktlag og en innenbygds jeger. Totalt har 11 jegere fått anledning til å jakte på totalt 7 retter.

16. ROVVILT

Statsallmenningene i Ringebru har de senere årene hatt en jevnlig forekomst av individer av alle de fire store rovviltartene. Bjørn har hatt mer eller mindre fast tilhold her de siste 25 - 30 årene. Jervebestanden var i ekspansjon i perioden 1970 - 1998, men har vært forholdsvis stabil de siste årene. Videre kan en regne med at gaupa har fast tilhold i deler av allmenningene i deler av året, men i mindre grad vinterstid pga. mye høgfjell. Når det gjelder ulv, så dreier dette seg om streifdyr som evt. har kortere eller lengre tilhold i allmenningene. Fjellstyrene hadde en felles annonse vedr. grunneiers tillatelse til å drive jerv- og bjørnejakt under lisensfellinga.

16.1. Spesielle registreringer i 2008

Bjørn

Under beitesesongen har det blitt dokumentert skade av bjørn på sau i Samtjønnå, Tromsdalen, Breidalen, Stulskjølen, Brettingsdalen og Imsdalen. Under elgjakta var det observert spor av bjørn i Skardsetervegen.

Ulv

I slutten på januar så observert fjelloppsynet en ulv i Remdalen. Denne gikk nordover mot vesle Hirisjøhøgda og passerte på vestsida av Store Hirisjøhøgda. Dyret ble baksporet opp i vesle Skinnalia. Påfølgende dag ble ulven sporet nordover mot Brettingsdalen. Denne ulven oppholdt seg en stund i Atndalen før den vandret nordover og ble på vårparten registrert via DNA i Snåsa, Nord Trøndelag. Sist i reinsjakta og i elgjakta ble det meldt om flere observasjoner av ulv i statsallmenningene.

Jerv

Jerv er den vanligste av de store rovdyrene i statsallmenningene i Ringeby. Sist vintersesong bar preg av mye vind og snø. Dette gjorde sporingsforholdene vanskelig. Det ble ikke registrert yngling i noen av de kjente hilokalitetene i Ringeby våren 2008.

Gaupe

Det er sporadisk tilhold av gaupe i allmenningene. Under elgjakta ble det observert spor på Hirkjølen, samt i Bølhøgda i første del av november.

17. OPPSYNS- OG TILSYNSVIRKSOMHET

Det føres detaljerte timelister og observasjons- og kontrollskjemaer over utførte arbeidsoppgaver for hver dag. Ut i fra dette får man en relativt brukbar statistikk over aktiviteten i allmenningene, som her gjengis i et kort sammendrag (tallene gjelder for de fire oppsynene samlet). I tillegg vises det til rapporten fra reinsjakta, kap. 13.3.

Total arbeidstid i felt: **2 225 timer** (2007: 1 833,5 t) fordelt på 3 ansatte (se under).

Dette er fordelt på:

Oppsyn (informasjon/kontroll/tilsyn)	1 631 timer (2007: 1 441,5)
Skjøtsel/ikke inntektsbringende arbeid	594 timer (2007: 393,5)

I tillegg kommer feltarbeid i forbindelse med tjenestekjøp (SNO, Villreinutvalg).

Arbeidsfelt innen oppsynsvirksomhet (fjorårstall bak):

Utførte kontroller:	Småviltjakt	161 stk.	(164)
	Storviltjakt	354 stk.	(416)
	Fiske	215 stk.	(246)
	Motorferdsel	2 stk.	(18)
	Verneregler	2 stk.	(1)
	Annet	0 stk.	(9)
	Totalt	734 stk.	(854)

Ant. anmeldte saker:	Småviltjakt	0 stk.	(0)
	Storviltjakt	0 stk.	(0)
	Fiske	0 stk.	(0)
	Motorferdsel	0 stk.	(1)
	Annet	0 stk.	(0)
	Totalt	0stk.	(1)

Ant. rapporterte saker:	Småviltjakt	0 stk.	(0)
	Storviltjakt	0 stk.	(4)
	Fiske	0 stk.	(0)
	Motorferdsel	2 stk.	(13)
	Verneregler	0 stk.	(0)
	Annet	0 stk.	(1)
	Totalt	2 stk.	(18)

Ant. OPS-saker:	Småviltjakt	0 stk.	(1)
	Storviltjakt	18 stk.	(19)
	Fiske	0 stk.	(0)
	Motorferdsel	1 stk.	(6)
	Verneregler	2 stk.	(0)
	Annet	0 stk.	(3)
	Totalt	21 stk.	(29)

Det skal også rapporteres antall personer som er gitt informasjon eller har henvendt seg til oppsynet ute i felten. Noe informasjon til reinsjegere pr. telefon er også medregnet her, da denne i hovedsak skjer til oppsynet ute i felt.

Ant. informerte: 1 254 stk. (1 468)

Det skal i tillegg rapporteres antall observerte personer som er i en funksjon som gjelder bruk av allmenningene.

Ant. observerte: 2 539 stk. (2 578)

Saker som er rapportert har gått ned med 11 fra 2007. Det er ikke foretatt noen politianmeldelse sist år. OPS-saker (Oppgjort På Stedet) har gått ned fra 29 stk. i 2007 til 21 stk. i 2008. Mange av disse sakene gjelder også i år for storviltjakta. Dette er i hovedsak manglende underskrifter på jaktkort for villrein (noe som for øvrig burde kunne være unngått!). Sakene vedrørende motorferdsel, dreier seg om brudd på stopp- og parkeringsforbudet på Rv. 27 over Venabygdسفjellet om vinteren. Det er stort sett i forbindelse med vinter- og påskeferie dette er et problem. Brudd på verneregler gjelder båndtvang.

Det er naturlig at både antallet rapporterte saker, og saker som er oppgjort på stedet (OPS), vil variere noe fra år til år. Det er for øvrig ingen tvil om at informasjon, veiledning og fjelloppsynets tilstedeværelse i felt har forebyggende effekt.

18. ØKONOMI/REGNSKAP/REVISJON

18.1. Melvin Karlstads Minnegave

Melvin Karlstads Minnegave ble opprettet i 2004 og var på kr. 11 550,-. Midler fra gaven skal gå til å fremme jakt, fiske og friluftsliv for barn og unge i Ringeby. Det ble i 2008 besluttet å gi resterende beløp på denne kontoen, kr 2 520,-, i støtte til RFJFF for innkjøp av skytesimulator. Fjellstyret takker for midlene, som er benyttet etter intensjonen fra bidragsyteren.

18.2 Regnskap

Fjellstyrets regnskap viser et driftsresultat på kr 203 616,- og ordinært resultat på kr 344 272,-. Det var budsjettert med et overskudd på kr 12 484,-. Overskuddet skyldes bl.a. økte inntekter fra elgjakta og mer refusjon fra Statskog. I tillegg ble lønnskostnadene noe lavere enn antatt. Det er for øvrig viktig å understreke at fjellstyrets driftsutgifter ikke bør

overstige de årlige driftsinntekter. Fjellstyret tærer ikke på kapitalen gjennom den årlig faste drifta, men bruker av kapitalen til investeringer i allmenningene. Fjellstyret bør ha 5 - 600 000 kr. innestående som driftskapital til årets første 5 - 6 måneder, da det i praksis ikke er noen inntekter før i juni-juli. Inntektene kommer i hovedsak fra salg av småviltjakt, reinsjakt, elgjakt, fiskekort, noe festeavgifter og refusjon fra Statskog. Fjellstyrets økonomi er tilfredsstillende.

Resultatregnskap

RINGEBU FJELLSTYRE

Driftsinntekter og driftskostnader	Note	2008	2007
Salgsinntekter		1 930 886	1 957 655
Annen driftsinntekt		530 243	503 562
Sum driftsinntekter		<u>2 461 129</u>	<u>2 461 217</u>
Varekostnader		8 013	11 867
Utbet. til andre rett. havere		159 700	196 072
Lønnskostnader m.m.	4, 6	1 115 641	960 517
Styrehonorar	4	93 090	74 075
Kjøring, diett mm ansatte/ styre	6	150 723	135 123
Avskrivning på driftsmidler og immaterielle eiendeler	1	92 311	85 722
Leie lokaler		25 284	25 284
Vedlikehold/ mindre anskaffelser		122 428	147 479
Fiskekultur		74 962	66 218
Utbetalte tilskudd/ bidrag	3	31 944	36 000
Annen driftskostnad	4, 5, 6	383 419	306 221
Sum driftskostnader		<u>2 257 513</u>	<u>2 044 579</u>
Driftsresultat		<u>203 616</u>	<u>416 638</u>
Finansinntekter og finanskostnader			
Annen renteinntekt		140 969	43 273
Annen rentekostnad		313	0
Resultat av finansposter		<u>140 656</u>	<u>43 273</u>
Resultat før skattekostnad		344 272	459 911
Ordinært resultat		<u>344 272</u>	<u>459 911</u>
Ekstraordinære inntekter og kostnader			
Ekstraordinær inntekt	7	0	420 000
Resultat av ekstraordinære poster		<u>0</u>	<u>420 000</u>
Årsoverskudd (Årsunderskudd)		<u>344 272</u>	<u>879 911</u>
Overføringer			
Avsatt til annen egenkapital		344 272	879 911
Sum overføringer		<u>344 272</u>	<u>879 911</u>

Balanse

RINGEBU FJELLSTYRE

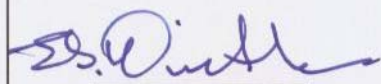
Eiendeler	Note	2008	2007
Anleggsmidler			
Varige driftsmidler			
Tomter, lagerbygg, hytter		517 702	494 299
Aktivert utstyr		22 007	27 507
Driftsløsøre, inventar o.a. utstyr		113 023	109 956
Sum anleggsmidler	1	<u>652 732</u>	<u>631 762</u>
Omløpsmidler			
Fordringer			
Kundefordringer		41 008	32 140
Andre fordringer	5	119 628	104 210
Sum fordringer		<u>160 635</u>	<u>136 350</u>
Bankinnskudd, kontanter o.l.	2	<u>2 960 974</u>	<u>2 560 367</u>
Sum omløpsmidler		<u>3 121 609</u>	<u>2 696 717</u>
Sum eiendeler		<u>3 774 342</u>	<u>3 328 479</u>

Balanse

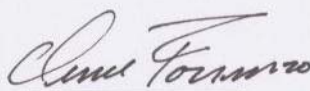
RINGEBU FJELLSTYRE

Egenkapital og gjeld	Note	2008	2007
Opptjent egenkapital			
Annen egenkapital		3 411 009	3 066 737
Sum egenkapital		<u>3 411 009</u>	<u>3 066 737</u>
Gjeld			
Kortsiktig gjeld			
Leverandørgjeld		81 364	28 655
Skyldige offentlige avgifter		178 382	121 955
Skyldig lønn/ feriepenger		101 300	97 966
Annen kortsiktig gjeld		2 286	10 655
Sum kortsiktig gjeld		<u>363 333</u>	<u>259 231</u>
Sum gjeld		<u>363 333</u>	<u>261 741</u>
Sum gjeld og egenkapital		<u>3 774 342</u>	<u>3 328 479</u>

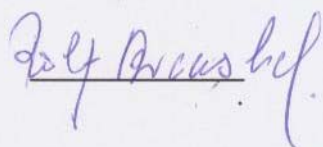
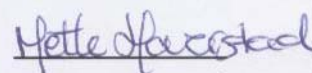
For styret i Ringebru Fjellstyre, den

Leder

Nestleder

NOTER TIL REGNSKAPET

Regnskapsprinsipper

I årsregnskapet er alle poster verdsatt og periodisert i overensstemmelse med regnskapslovens bestemmelser og reglene som følger av god regnskapsskikk for små foretak.

Klassifisering

Eiendeler bestemt til varig eie eller bruk, samt fordringer med forfall mer enn ett år etter balansedagen er medtatt som anleggsmidler. Øvrige eiendeler er klassifisert som omløpsmidler. Gjeld som forfaller senere enn et år etter regnskapsperiodens utløp er oppført som langsiktig gjeld.

Varige driftsmidler og avskrivninger

Varige driftsmidler er vurdert til historisk kost etter fradrag for bedriftsøkonomiske avskrivninger som er beregnet på grunnlag av kostpris og antatt økonomisk levetid.

Fordringer

Fordringer er oppført i balansen med fordringens pålydende etter fradrag for konstaterte og forventede tap.

Pensjonskostnader og pensjonsforpliktelser

Selskapet finansierer sine pensjonsforpliktelser overfor de ansatte gjennom en kollektiv pensjonsordning som oppfyller kravene til obligatorisk tjenstepensjon. Periodens netto pensjonskostnad inngår i posten lønnskostnader i resultatregnskapet.

Driftsinntekter og kostnader

Inntektsføring skjer etter opptjeningsprinsippet som normalt vil være leveringstidspunktet for varer og tjenester. Kostnader medtas etter sammenstillingsprinsippet, dvs at kostnader medtas i samme periode som tilhørende inntekter inntektsføres.

Note nr. 1 - Varige driftsmidler

	Maskiner/ utstyr	Tomter/ Bygninger	SUM
Anskaffelseskost 01.01.	285 704	826 879	1 112 583
Tilgang (kost)	32 500	80 782	113 282
Avgang (kost)	0	0	0
Anskaffelseskost 31.12	318 204	907 661	1 225 865
Akk. avskrivninger	183 174	389 959	573 133
Bokført verdi 31.12	135 030	517 702	652 732
Årets avskrivninger	34 932	57 379	92 311

Note nr. 2 - Bundne midler

I posten inngår bundne bankinnskudd med kr. 116.515,-.

Note nr. 3 – Utdelte midler

Fjellstyret har i 2008 delt ut følgende tilskudd/ bidrag:

Opprusting av Flaksjølivegen	10 000
Støtte til foring av elg	9 454
Støtte til kjøp av skytesimulator	12 490
	<hr/>
	31 944

Note nr. 4 – Ansatte, godtgjørelse m.v.

	2008	2007
Lønninger	919 583	893 557
Folketrygdavgift	117 558	102 504
Pensjonskostnader	72 533	88 882
Andre ytelser	5 967	0
Refundert sykepenger	0	124 426
Sum	1 115 641	960 517

Gjennomsnittlig antall ansatte: 3

Ytelser til ledende personer	Daglig leder	Styret
Lønn	396 026	93 090

Lån og sikkerhetsstillelse til fordel for ansatte: 0

Revisor

Kostnadsført honorar til revisor utgjør kr	17 500
Honorar revisor for andre tjenester	3 750

Note nr. 5 – Fordring på FOSA BA

Det avsatt kr 90 592 til å dekke evt framtidig tap på fjellstyrets fordring på FOSA BA. Fordringens pålydende er kr 195.976,-.

Note nr. 6 – Grunnlag for refusjon

Aktivitet	Timer
Oppsyn (Info/kontoll/tilsyn)	1 631
Skjøtsel/ikke inntektsbringende utearbeid	594
Saksbehandling	601
Annet refusjonsberettiget arbeid	774
Sum Refusjonsberettiget Arbeid	3 600
Ikke ref berettiget innearbeid for fjellstyret	791
Tjenest salg og annet ikke ref berettiget arbeid	415
Sum ikke refusjonsberettiget arbeid	1 206
Sum arbeidstimer	4 806
Lønnskostnad	988 881
Pensjonsforsikring	72 532
Arbeidstøy og forsikringer (5% av kostnad)	49 444
Kjøre og diettgodtgjørelse	133 234
Sum kostnader	1 244 091
Herav grunnlag for refusjon	883 574

Note nr. 7 – Ekstraordinær inntekt

Det ble i 2007 inntektsført utbetaling fra Statskog for andel av innløste festetomter.

Til Ringebu Fjellstyre

REVISJONSBERETNING FOR 2008

Vi har revidert årsregnskapet for Ringebu Fjellstyre for regnskapsåret 2008 som viser et regnskapsmessig overskudd på kr 344.272,-. Årsregnskapet består av resultat-regnskap og balanseregnskap med noter. Årsregnskapet er avgitt av styret. Vår oppgave er å uttale oss om årsregnskapet og øvrige forhold, i henhold til kravene om regnskapsføring med mer i Lov om utnyttning av rettar og lunnende i statsallmenning m.m. av 6. juni 1975 nr 31 (Fjelloven) og tilhørende forskrifter.

Vi har utført revisjonen i samsvar med fjelloven, forskrift om delegering av myndighet etter fjelloven, Statskogs rundskriv 1/2003 og god revisjonsskikk i Norge, herunder revisjonsstandarder vedtatt av Den norske Revisorforening. Revisjonsstandardene krever at vi planlegger og utfører revisjonen for å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon. Revisjon omfatter kontroll av utvalgte deler av materialet som underbygger informasjonen i årsregnskapet, vurdering av de benyttede regnskapsprinsipper, samt vurdering av innholdet i og presentasjonen av årsregnskapet. I den grad det følger av god revisjonsskikk, omfatter revisjon også en gjennomgåelse av fjellstyrets økonomiforvaltning og den interne administrative kontroll. Vi mener at vår revisjon gir et forsvarlig grunnlag for vår uttalelse.

Vi mener

- at årsregnskapet er avgitt i samsvar med lov og forskrift og gir ett uttrykk for fjellstyrets økonomiske stilling 31. desember 2008 og for resultatet i regnskapsåret
- at fjellstyrets tilskudd til allmenntilretteleggelse er i henhold til gjeldende bestemmelser
- at ansatte/engasjert personell har ført timelister i henhold til gjeldende bestemmelser
- at kostnader knyttet til arbeidsoppgaver som gir grunnlag for tilskudd går klart fram av fjellstyrets regnskap eller noter til regnskapet
- ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av regnskapsopplysninger

Vinstra, 04.03.2009

Ole Widme

